

BOLAGSSTYRNINGSRAPPORT

Innehåll

1. Avvikelser från rekommendationerna i Finsk kod för bolagsstyrning
2. Bolagsstämman
3. Förvaltningsrådet
 - 3.1 Valutskottet
4. Styrelsen
 - 4.1 Revisionsutskottet
 - 4.2 Utnämnings- och ersättningsutskottet
5. Verkställande direktör
6. Övrig ledning
7. Intern kontroll och riskhantering
8. Beskrivning av den interna kontrollens och riskhanteringssystemens huvuddrag i anslutning till den ekonomiska rapporteringsprocessen
9. Revisor

Elos bolagsstyrningsrapport för räkenskapsperioden 1.1–31.12.2016 grundar sig på Finsk kod för bolagsstyrning 2015 och publiceras skilt från verksamhetsberättelsen. Elo iakttar koden för bolagsstyrning till de delar den är tillämplig på arbetspensionsbolaget. För avvikelserna från rekommendationerna i koden för bolagsstyrning redogörs i början av rapporten. Finsk kod för bolagsstyrning kan läsas på Värdepappersmarknadsföringens webbplats www.cgfinland.fi.

1. Avvikelser från rekommendationerna i Finsk kod för bolagsstyrning

Rekommendation 5 – val av styrelse: Enligt lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag väljs styrelsen av förvaltningsrådet genom iakttagande av det valförfarande som anges i lagen och bolagsordningen.

Rekommendation 6 – styrelsens mandatperiod: Mandattiden för ledamöterna i Elos styrelse är tre år.

Rekommendationerna 10, 16, 17 och 18 – styrelseledamöternas och utskottsmedlemmarnas oberoende: Antalet oberoende ledamöter i styrelsen och dess utskott samt bedömningen av deras oberoende

grundar sig på lagstiftningen (lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag). Styrelsens sammansättning och medlemmarnas behörighetsvillkor regleras i lag. Elos styrelse kan bestå av personer som hör till den verkställande ledningen eller förvaltningen i Elos mest betydande kundföretag. Detta beror på Elos ömsesidiga bolagsform. Verkställande direktören kan inte höra till styrelsen.

Rekommendation 22 – beslutsfattande om ersättning: Enligt lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag beslutar förvaltningsrådet om ersättningen till styrelseledamöterna.

Rekommendation 28: Elo följer bestämmelserna om transaktioner med bolagets närmaste krets enligt lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag.

2. Bolagsstämman

I Elo utövas högsta beslutanderätt av delägarna på bolagsstämman. På bolagsstämman innehas rösträtten av försäkringstagarna. Rösträtt har också den representant som valts av de försäkrade som omfattas av varje enskild grundförsäkring enligt lagen om pension för arbetstagare i bolaget.

Bolagsstämman fattar beslut om antalet förvaltningsrådsledamöter och revisorer, väljer ledamöter till förvaltningsrådet och revisorer samt fattar beslut om fastställandet av bokslutet och disponeringen av den vinst som balansräkningen utvisar. Bolagsstämman fattar beslut om beviljande av ansvarsfrihet till ledamöterna i styrelsen och förvaltningsrådet samt till verkställande direktören. Därtill beslutar bolagsstämman om arvoden till förvaltningsrådsledamöter och revisorer samt om andra ärenden som anges i möteskallelsen.

Elos ordinarie bolagsstämma hölls den 19 april 2016.

3. Förvaltningsrådet

Enligt lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag ska ett arbetspensionsförsäkringsbolag ha ett förvaltningsråd.

Förvaltningsrådet har till uppgift att övervaka bolagsförvaltningen som handhas av styrelsen och verkställande direktören. Förvaltningsrådet beslutar om antalet ledamöter i styrelsen och väljer styrelseledamöter och suppleanter samt medlemmarna i valutskottet. Förvaltningsrådet beslutar också om styrelsens och valutskottets arvoden. Förvaltningsrådet kan inte ges andra uppgifter än de som nämns i lagen. För förvaltningsrådets sammansättning, uppgifter och mötespraxis redogörs i förvaltningsrådets arbetsordning.

Elos förvaltningsråd bestod av 54 ledamöter år 2016 fram till bolagsstämman. Bolagsstämman fattade på sitt möte den 19 april 2016 beslut om att minska antalet ledamöter till 44. Ledamöterna väljs på den ordinarie bolagsstämman för en mandatperiod på tre år. En tredjedel av ledamöterna står i tur att avgå varje år. Hälften av ledamöterna i förvaltningsrådet väljs bland kandidater som utses av arbetsgivarcentralorganisationerna och löntagarcentralorganisationerna. Antalet valda ledamöter bland de personer som föreslagits av arbetsgivarna respektive löntagarna ska vara lika många.

Förvaltningsrådet väljer varje år bland sig en ordförande och vice ordförande, av vilka den ena väljs på förslag av de ledamöter som representerar de försäkrade.

Elos förvaltningsråd sammanträdde två gånger år 2016, den 22 mars och den 22 november. Ledamöterna i förvaltningsrådet deltog i genomsnitt till 78 procent i sammanträdena. För ledamöternas deltagande i förvaltningsrådets och valutskottets sammanträden samt för utbetalade arvoden redogörs i Elos ersättningsförklaring på www.elo.fi – Om Elo – Administration och ledning.

Till Elos närmaste krets hör förvaltningsrådsledamöterna och deras äkta hälfter, omyndiga som de är intressebevakare för samt företag som de har bestämmande inflytande i. Transaktioner med personer som hör till bolagets närmaste krets behandlas i enlighet med bolagets insiderregler. Beslut om betydande transaktioner med Elos ledning och ledningens närmaste krets fattas alltid av Elos styrelse. Eventuella transaktioner med den närmaste kretsen rapporteras på Elos webbplats.

Elos förvaltningsråd fr.o.m. 19.4.2016

Ordförande

Klaus Saarikallio,

f.1955, styrelseledamot, Normek Oy, står i tur att avgå 2019

Vice ordförande

Håkan Nystrand,

f.1955, ordförande, METO – Skogsbranschens Experter rf, står i tur att avgå 2019

Ilkka Brotherus,

f.1951, verkställande direktör, Sinituote Oy, står i tur att avgå 2018

Ledamöter

Vesa Aallosvirta,

f. 1961, organisationschef, Metallarbetarnas Förbund rf, står i tur att avgå 2017

Antti Hakala,

f. 1967, direktör, Fackförbundet Pro rf, står i tur att avgå 2018

Maria Hanho,

f. 1982, verkställande direktör, Vaissi Oy, står i tur att avgå 2017

Johanna Heikkilä,

f. 1962, HR-direktör, Apetit Oyj, står i tur att avgå 2017

Maija Hjelt,

f. 1970, ekonomidirektör, Veikkaus Ab, står i tur att avgå 2018

Markku Holm,

f. 1953, verkställande direktör, RTV-Yhtymä Oy, står i tur att avgå 2017

Sauli Huikuri,

f.1958, verkställande direktör, Joutsen Media Oy, står i tur att avgå 2018

Tero Jussila,

f. 1958, ekonomidirektör, Maintpartner Group Oy, står i tur att avgå 2017

Esko Jääskeläinen,

f. 1956, verkställande direktör Suur-Seudun Osuuskauppa, står i tur att avgå 2019

Pekka Kampman,

f. 1962, byggchef, Y-stiftelsen, står i tur att avgå 2017

Olavi Kaukonen,

f. 1956, verkställande direktör, A-klinikkasäätiö, står i tur att avgå 2017

Jaakko Kiiski,

f. 1956, verksamhetsledare, Privatsektorns Chefer och Specialister, YTY rf, står i tur att avgå 2019

Tapio Kuittinen,

f. 1959, affärsverksamhetsdirektör, Lehto Group Oyj, ledamotskapet har upphört 22.11.2016

Kalle Kujanpää,

f. 1969, ekonomidirektör, Finn-Power Oy, står i tur att avgå 2018

Veli-Matti Kuntonen,

f. 1965, ordförande, Finlands Livsmedelsarbetareförbund SEL rf, står i tur att avgå 2018

Heikki Kyntäjä,

f. 1952, ekonomidirektör, Atria Abp, står i tur att avgå 2017

Ville Laine,

f. 1970, verkställande direktör, Lojer Oy, står i tur att avgå 2019

Timo Lehtinen,

f. 1964, står i tur att avgå 2018

Timo Lepistö,

f. 1959, verkställande direktör, Nordic Morning Oyj, står i tur att avgå 2018

Timo Mäki-Ullakko,

f. 1963, verkställande direktör, Pirkanmaan Osuuskauppa, står i tur att avgå 2018

Heikki Nikku,

f. 1956, president, CGI Suomi Oy, står i tur att avgå 2019

Mikael Pentikäinen,

f. 1964, verkställande direktör, Företagarna i Finland, står i tur att avgå 2017

Terhi Penttilä,

f. 1972, verkställande direktör, Länsilinjat Oy, står i tur att avgå 2017

Kustaa Piha,

f. 1978, styrelseledamot, Med Group Oy, ledamotskapet har upphört 5.10.2016

Marko Piirainen,

f. 1975, ordförande, Bil- och Transportbranschens Arbetarförbund AKT rf, står i tur att avgå 2017

Katariina Poskiparta,

f. 1961, verkställande direktör, Studenternas hälsovårdsstiftelse, står i tur att avgå 2019

Kyösti Pöyry,

f. 1952, verkställande direktör, Paperinkeräys Oy, står i tur att avgå 2018

Merja Rinne,

f. 1963, organisationschef, TEAM Industrierbranschernas fackförbund rf, står i tur att avgå 2019

Ansu Saarela,

f. 1978, ekonomidirektör, Bauhaus & Co Ky, står i tur att avgå 2019

Hannu Saarikangas,

f. 1952, direktör, Ingenjörssförbundet, står i tur att avgå 2018

Antti Sahi,

f. 1956, verksamhetsledare, Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK rf, står i tur att avgå 2019

Paula Salastie,

f. 1978, koncernchef, Teknos Group Oy, står i tur att avgå 2019

Kimmo Simberg,

f. 1959, verkställande direktör, Etelä-Pohjanmaan Osuuskauppa, står i tur att avgå 2017

Jukka Tikka,

f. 1953, styrelsens ordförande, Länsi-Savo Oy, står i tur att avgå 2018

Mika Varjonen,

f. 1974, verksamhetsledare, Tradenomförbundet TRAL rf, står i tur att avgå 2017

Jouko Vehmas,

f. 1956, kommerseråd, Kymen Seudun Osuuskauppa, står i tur att avgå 2019

Pentti Virtanen,

f. 1964, verkställande direktör, FSP Finnish Steel Painting Oy, står i tur att avgå 2018

Olli Vormisto,

f. 1967, verkställande direktör, Osuuskauppa Hämeenmaa, står i tur att avgå 2017

Antti Ylikorkala,

f. 1974, vice verkställande direktör, Attendo Terveyspalvelut, medlemskapet har upphört 20.12.2016

Janne Ylinen,

f. 1975, verkställande direktör, Kokkolan Halpa-Halli Oy, står i tur att avgå 2019

Jaana Ylitalo

f. 1969, intressebevakningsdirektör, Servicefacket PAM rf, står i tur att avgå 2018

3.1 Valutskottet

Elo har ett av förvaltningsrådet valt valutskott som har i uppgift att bereda förslag till val av ledamöter i förvaltningsrådet och styrelsen och till deras arvoden.

I valutskottet väljs antingen ordföranden eller vice ordföranden på förslag av de förvaltningsrådsledamöter som representerar de försäkrade.

Till valutskottet, som består av sex medlemmar, hörde år 2016 på förslag av försäkringstagarna från Elos förvaltningsråd Ilkka Brotherus, Klaus Saarikallio och Jouko Vehmas. Som medlemmar i valutskottet på förslag av de försäkrade hörde från Elos förvaltningsråd Håkan Nystrand, Mika Varjonen och Jaana Ylitalo. Klaus Saarikallio var ordförande för förvaltningsrådet och Håkan Nystrand vice ordförande.

Valutskottets sammanträde två gånger år 2016, den 9 februari och den 4 oktober. Medlemmarna i valutskottet deltog i genomsnitt till 92 procent i sammanträdena.

4. Styrelsen

Elos styrelse har i uppgift att ombesörja att bolagets administration och verksamhet är ändamålsenligt organiserade och att se till att tillsynen över bokföring och medelsförvaltning är organiserad på behörigt sätt. Enligt lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag ska styrelsen tillsammans med verkställande direktören leda bolaget med yrkesskicklighet, enligt sunda och försiktiga affärsprinciper samt enligt principerna för en tillförlitlig förvaltning.

De uppgifter som ankommer på Elos styrelse uppräknas i styrelsens arbetsordning och i bolagsordningen. Elos styrelse bland annat

- utnämner och avskedar verkställande direktören, vice verkställande direktören, medlemmarna i bolagets ledningsgrupp, medlemmarna i ledningsgruppen för placeringsverksamheten, den interna revisorn samt bolagets medicinska direktör och beslutar om deras anställningsvillkor och arvoden
- beslutar om riktlinjerna för bolagets organisation
- godkänner bolagets strategi och budget samt övervakar genomförandet av dem
- godkänner bolagets personalstrategi och ersättningsförklaring samt principerna för personalens resultatbonussystem samt bedömer och övervakar utfallet av dem
- godkänner placeringsplanen och övervakar genomförandet av den
- godkänner riskhanteringspolitiken och -planen och övervakar genomförandet av dem
- godkänner den interna revisionens revisionsplan varje år
- bedömer bolagets interna kontroll varje år
- godkänner bokslutet
- beslutar om sammankallande av bolagsstämma
- fastställer de skriftliga handlingsprinciper som förtsätts i lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag

Elos styrelse består av representanter för arbetsmarknadsparterna, kunderna och intressegrupperna. Styrelsen bestod år 2016 av sexton ordinarie ledamöter och fyra suppleanter. Elos förvaltningsråd beslutade minska antalet ordinarie ledamöter till tolv och fyra

suppleanter från ingången av år 2017. Förvaltningsrådet väljer styrelseledamöterna och suppleanterna för en mandatperiod på tre kalenderår. Av styrelseledamöterna har hälften föreslagits av arbetsgivarcentralorganisationerna och löntagarcentralorganisationerna. Antalet valda ledamöter bland de personer som föreslagits av arbetsgivarna respektive löntagarna ska vara lika många.

I valet av styrelseledamöter beaktas utöver gällande normer även styrelsens mångfald. Genom styrelsemångfald eftersträvas möjligheten till ett effektivt styrelsearbete och att stöda uppnåendet av Elos strategiska mål. Då styrelsen som helhet och varje ledamot med hjälp av sin kompetens, erfarenhet och utmärkande egenskaper kan utmana och stöda den verkställande ledningen proaktivt, förverkligas styrelsens mångfald i eftersträvad form.

Viktiga mångfaldsfaktorer för Elo är att ledamöterna har erfarenhet och personliga egenskaper som kompletterar varandra och att såväl den geografiska fördelningen som ålders- och könsfördelningen är jämlik.

Ett av målen med Elos mångfaldspolitik är att upprätthålla en balanserad könsfördelning i Elos styrelse. För att uppnå målet strävar valutskottet efter att i val- och bedömningsprocesserna hitta nya ledamöter av bägge könen. Måluppfyllelsen bedöms och följs upp på valutskottets möten. Utifrån valutskottets förslag år 2016 uppgår minoritetskönets andel, dvs. andelen kvinnor i styrelsens sammansättning år 2017, till 42 procent.

Styrelsen väljer ordförande och vice ordförande bland sig för ett kalenderår åt gången, och av dem väljs den ena på förslag av de försäkrades representanter. Styrelsens ordförande och bägge vice ordförande bildar tillsammans styrelsens presidium.

Styrelsen biträds i sitt arbete av revisionsutskottet samt av utnämnings- och ersättningsutskottet.

Elos styrelse sammanträde elva gånger år 2016. Styrelseledamöterna deltog i genomsnitt till 87 procent i sammanträdena. För ledamöternas deltagande i styrelsens och utskottens sammanträden samt för utbetalade arvoden redogörs i Elos ersättningsförklaring på www.elo.fi – Om Elo – Administration och ledning.

Till Elos närmaste krets hör styrelseledamöter och deras äkta hälfter, omyndiga som de är intressebevakare för samt företag som de har bestämmande inflytande i. Transaktioner med personer som hör till bolagets närmaste krets behandlas i enlighet med bolagets insiderregler. Beslut om betydande transaktioner med Elos ledning och ledningens närmaste krets fattas alltid av Elos styrelse. Eventuella transaktioner med den närmaste kretsen rapporteras på Elos webbplats.

Elos styrelse år 2016

Ordförande

Pekka Sairanen (fram till 11.11.2016)

Vice ordförande

Heimo J. Aho,

f. 1949, diplomekonom, styrelsens ordförande, SKS Group Oy och SKS Groups dotterbolag

Ann Selin,

f. 1960, eMBA, ordförande, Servicefacket PAM rf

Ordinarie ledamöter

Eeva-Liisa Inkeroinen,

f. 1963, juris kand., vice verkställande direktör, Teknologindustri rf

Jari Karlson,

f. 1961, ekon. mag., ekonomi- och förvaltningsdirektör, Orion Abp

Heikki Kauppi,

f. 1955, diplomingenjör, MBA, verksamhetsledare, Teknikens Akademikerförbund TEK rf

Antti Kuljukka,

f. 1961, pol. mag., eMBA, verkställande direktör, Ömsidiga Försäkringsbolaget Fennia

Reija Lilja,

f. 1954, Ph.D. docent, Aalto-universitetets handelshögskola

Jorma Malinen,

f. 1959, automationsplanerare, ordförande, Fackförbundet Pro rf

Harri Miettinen,

f. 1962, ekon. mag., direktör, Centrallaget för Handelslagen i Finland SOK Fältgruppen

Antti Neimala,

f. 1963, vicehäradshövding, LL.M, vice verkställande direktör, Företagarna i Finland

Outi Lähteenmäki-Lindman,

f. 1965, juris kand., vicehäradshövding, Senior Vice President, Accountor

Erkki Moisander,

f. 1953, ekonom, chefdirektör, LokalTapiola-gruppen

Jussi Mustonen,

f. 1955, pol. lic., direktör, Finlands Näringsliv EK rf

Olavi Nieminen,

f. 1952, optiker, utbildad i hållbar tillväxt ordförande för styrelsen, Piiloset by Finnsusp Oy

Sinikka Näätäsaari,

f. 1961, mag. i samhällsvetenskaper, chef för sociala frågor, FFC rf

Suppleanter

Antti Aho,

f. 1969, ekon. mag., verkställande direktör, Aava Terveyspalvelut Oy

Jukka Ihanus,

f. 1977, juris kand., direktör, STTK ry

Jouko Liimatainen,

f. 1954, ekon. mag. och fil. stud., vice verkställande direktör, Scandic Hotels Oy

Daniela Yrjö-Koskinen,

f. 1971, ekon. mag., verkställande direktör, Novita Oy

4.1. Revisionsutskottet

Revisionsutskottet har i uppgift att följa upp att bolagets ekonomiska rapportering, interna kontroll och riskhantering är tillräcklig och ändamålsenlig och att följa den interna revisionens verksamhet. Utskottet följer också revisionernas arbete och bereder förslag till valet av revisorer.

Styrelsen väljer medlemmarna i utskottet bland sig för ett år åt gången och fastställer arbetsordningen. Av medlemmarna i utskottet ska en representera löntagarcentralorganisationerna, en ska representera arbetsgivarcentralorganisationerna och en vara en annan styrelsemedlem.

År 2016 bestod Elos revisionsutskott av Jari Karlson (ordförande), Heikki Kauppi och Jussi Mustonen.

Revisionsutskottet sammanträdde fem gånger och deltagandeprocenten på mötena var 100.

4.2. Utnämnings- och ersättningsutskottet

Utnämnings- och ersättningsutskottet har i uppgift att biträda styrelsen genom att bereda och utveckla ärenden som ansluter sig till bolagets löne- och ersättnings-system samt till utnämnings- och ersättningsärenden för högsta ledningen.

Presidiet för Elos styrelse bildar utnämnings- och ersättningsutskottet. År 2016 bestod utnämnings- och ersättningsutskottet av Pekka Sairanen (ordförande), Ann Selin och Heimo J. Aho. Utnämnings- och ersättningsutskottet sammanträdde sju gånger och deltagandeprocenten på mötena var 95.

5. Verkställande direktör

Som verkställande direktör för Elo fungerar ekon. mag. Satu Huber (f. 1958). Hon började som Elos verkställande direktör den 1 juni 2015 och hon fungerade som bolagets vice verkställande direktör 1.1.2014–31.5.2015.

Verkställande direktören leder bolagets löpande administration i enlighet med styrelsens anvisningar och föreskrifter. Styrelsen utser bolagets verkställande direktör.

Verkställande direktören leder bolaget med yrkesskicklighet, enligt sunda och försiktiga affärsprinciper samt enligt principerna för en tillförlitlig förvaltning. Verkställande direktören ansvarar för att bolagets bokföring är lagenlig och att medelsförvaltningen är ordnad på ett betryggande sätt.

6. Övrig ledning

Ledningsgruppen, som består av de direktörer som styrelsen utser, stöder verkställande direktören i bolagets operativa verksamhet och planeringen av verksamheten. Ledningsgruppen deltar bland annat i beredningen av ärenden i anslutning till bolagets strategi, budgetering och organisation för styrelsen.

Ledningsgruppens sammansättning och ansvarsområden:

Mika Ahonen,

f. 1967, jurist kand., direktör, juridiska ärenden, kommunikation och påverkan, compliance

Matti Carpén,

f. 1960, diplomingenjör, direktör, kundrelationer och kundkanaler, ICT

Hanna Hiidenpalo,

f. 1966, ekon. mag., direktör, placeringar

Mikko Karpoja,

f. 1962, pol. mag. SGF, direktör, aktuariefunktionen, ansvarig försäkringsmatematiker

Erja Ketko,

f. 1967, ekon. mag., forstmästare, oberoende riskövervakning och business control

Sarianne Kirvesmäki,

f. 1966, NaK, MBA, direktör, ekonomi och övervakning av placeringsrisker

Keijo Kouvonen,

f. 1953, fil. kand., direktör, försäkringar och pensioner

Hilkka Malinen,

f. 1963, ped. mag., direktör, HR-tjänster

Elos placeringsverksamhet har i uppgift att placera arbetspensionstillgångarna lönsamt och betryggande. Ledningsgruppen för placeringsverksamheten sköter genomförandet av denna uppgift.

Till ledningsgruppen för Elos placeringsverksamhet hör Satu Huber (ordförande), Hanna Hiidenpalo, Erja Ketko, Sarianne Kirvesmäki, Jonna Ryhänen och Timo Stenius.

Styrelsen fattar beslut om ersättning till verkställande direktören och medlemmarna i ledningsgrupperna. För uppgifterna redogörs i Elos ersättningsförklaring.

Till Elos närmaste krets hör medlemmarna i ledningsgruppen och deras äkta hälfter, omyndiga som de är intressebevakare för samt företag som de har bestämmande inflytande i. Transaktioner med personer som hör till bolagets närmaste krets behandlas i enlighet med bolagets insiderregler. Beslut om betydande transaktioner med Elos ledning och ledningens närmaste krets fattas alltid av Elos styrelse. Eventuella

transaktioner med den närmaste kretsen rapporteras på Elos webbplats.

7. Intern kontroll och riskhantering

Styrelsen har totalansvar för ordnandet av den interna kontrollen och riskhanteringen samt för utvärderingen av den interna kontrollen varje år. Styrelsen ska regelbundet utvärdera bolagsstyrningen, de skriftliga handlingsprinciperna (inkl. riktlinjerna för intern kontroll och riskhantering) och kontinuitetsplanen. Styrelsen godkänner riktlinjerna för intern kontroll samt de allmänna riktlinjerna, ansvarsfördelningen och de viktigaste principerna (riskhanteringspolicyn) för riskhantering och riskhanteringsplanen i anslutning till bolagsstyrningen varje år samt följer upp hur de föreslagna styråtgärderna framskrider. Styrelsen biträds av revisionsutskottet.

Verkställande direktören ansvarar gentemot styrelsen för ordnandet av intern kontroll och riskhantering samt för beredningen av innehållet i riskhanteringsplanen som innehåller bolagets viktigaste risker och som ska godkännas av styrelsen samt för uppföljningen av riskhanteringen. Verkställande direktören biträds i dessa uppgifter av den oberoende övervakningen, som utgörs av oberoende riskövervakning och business control, ekonomi och övervakning av placeringsrisker, aktuariefunktionen och compliance.

Direktörerna för affärsfunktionerna och stödenheterna ansvarar för den interna kontrollen, för genomförandet av riskhanteringsåtgärderna och för att bolagets riskhanteringsprinciper och förfaranden efterföljs inom sina respektive ansvarsområden. Affärsfunktionerna deltar i upprättandet av bolagets riskhanteringsplan och kontinuitetsplanering.

Elo har en koordineringsgrupp för den interna kontrollen, som är ett beredande och koordinerande organ bestående av verkställande direktören samt representanter för den andra och tredje försvarslinjen med uppgift att stärka ett gott förvaltningssätt och den interna kontrollen. Gruppen bereder, utreder och behandlar ärenden som avviker från den normala affärsrörelsen.

Elos interna revisionen har i uppgift att bedöma förvaltnings-, riskhanterings- och övervakningsprocessernas tillräcklighet och effektivitet, att meddela

rekommendationer och konsultera om hur processerna kan utvecklas. Den interna revisionen tillsätts av styrelsen och är oberoende av den övriga organisationen. Den rapporterar till revisionsutskottet och styrelsen, som fastställer förhållningsreglerna och årsplanen. Direktören för den interna revisionen hör organisatoriskt under verkställande direktören.

Den interna revisionens verksamhet styrs av kraven på intern revision i lagar och Finansinspektionens föreskrifter och anvisningar samt av Interna revisorers internationella anvisningar.

Compliance-funktionen utgör en del av Elos interna kontroll med uppgift att verkställa myndighetsbestämmelser samt allmän bästa praxis för intern kontroll. Compliance-funktionen utgör också en del av Elos riskhantering, inom vilken målet är att stöda affärsverksamheten speciellt i hanteringen av juridiska risker och compliance-risker samt att övervaka och rapportera om dem till revisionsutskottet och ledningen. Utöver att övervaka efterlevnaden av bestämmelser ansvarar Elos compliance officer även för bl.a. ärenden som gäller Elos insiders och närmaste krets samt för att förebygga intressekonflikter. Compliance officer är heltidsanställd.

Inom Elo iakttas insiderregler enligt lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag, vilka syftar till att främja placeringsverksamhetens offentliga tillförlitlighet och att säkerställa att personalen är förtrogen med insiderreglerna så, att de inte bryts ens oavsiktligt. Elos Compliance officer ansvarar för att upprätthålla insiderregistret och har även ansvar för utbildningen och rådgivningen i insiderärenden samt att övervaka transaktioner med bolagets inre krets.

Elos styrelse har godkänt insiderreglerna och offentliga uppgifter om Elos insiders finns tillgängliga i Euroclears NetSire-system.

8. Beskrivning av den interna kontrollens och riskhanteringssystemens huvuddrag i anslutning till den ekonomiska rapporteringsprocessen

Elos ekonomiska rapporter har upprättats i enlighet med bokföringslagen, aktiebolagslagen, försäkringsbolagslagen och lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag som reglerar bokföringen, bokslutet och rapporteringen

i arbetspensionsbolag samt i enlighet med lagen om beräkning av solvensgränsen för pensionsanstalter och om täckning av ansvarsskulden, social- och hälsovårdsministeriets förordning om försäkringsföretags bokslut och koncernbokslut, bokföringsförordningen, de beräkningsgrunder som social- och hälsovårdsministeriet fastställer samt Finansinspektionens föreskrifter och anvisningar.

Styrelsen har godkänt bolagets riskhanteringspolicy samt riskhanteringsplanen, i vilken rapporteringen av ekonomiska risker beaktas.

Elo publicerar preliminära uppgifter om sitt bokslut och det officiella bokslutet på sin webbplats. Efter det första halvåret publiceras en delårsrapport för årets första sex månader. Därtill publicerar Elo kortare delårsrapporter om placeringsverksamheten och solvensen för det första och tredje kvartalet.

Ansvaret för den ekonomiska rapporteringen till styrelsen, ledningen, myndigheterna och för offentligheten ankommer på enheten för ekonomi och övervakningen av placeringsrisker oberoende av den rapportrande funktionen. För den oberoende rapporteringen av driftskostnader ansvarar enheten för oberoende riskövervakning och business control.

Enheten ekonomi och övervakning av placeringsrisker rapporterar till bolagets styrelse minst två gånger per månad om solvensnyckeltalen och stresstesten, uppkomsten och disponeringen av totalresultatet, placeringarna jämte avkastning till marknadsvärde och klassificerade enligt risk, placeringsverksamhetens mål och utfall samt om riskgränserna enligt placeringsplanen och efterlevnaden av dem. Den totala riskställningen och solvenstalen har därtill rapporterats till styrelsen utifrån bolagets egna modeller.

Solvensställningen följs upp i enheten för ekonomi och övervakning av placeringsrisker varje dag och ledningen rapporteras flera gånger i veckan om solvensställningen enligt myndighetsbestämmelserna och bolagets egna modeller. Övriga viktiga nyckeltal om bolagets resultat och placeringsverksamheten rapporteras till ledningen varje vecka. Riskerna och avkastningen per tillgångsslag, inklusive derivat, rapporteras till portföljförvaltarna och medlemmarna i ledningsgruppen

för placeringsverksamheten varje vecka. Inom placeringsystemen upprätthålls en position på dagsnivå, varför även rapportering på dagsnivå kan genomföras vid behov. Inom enheten för ekonomi och övervakning av placeringsrisker följer man därtill upp riskgränserna enligt placeringsplanen och efterlevnaden av dem.

Vid bedömningen av Elos totala riskställning och risktäckningskapacitet har de viktigaste nyckeltalen utgjorts av solvenskapitalet i förhållande till ansvarsskulden (solvensnivå) och solvenskapitalet i förhållande till solvensgränsen i enlighet med bestämmelserna (solvensställning). Beräkningen av solvenskapitalet och solvensnyckeltalen beskrivs i principerna för upprättande av bokslut och i guiden för läsandet av nyckeltalen. Övriga betydande poster med tanke på den ekonomiska rapporteringen är avkastningskravet på ansvarsskulden, värderingen av placeringar och resultatet av placeringsverksamheten till verkligt värde.

Aktuariefunktionen och bolagets ansvariga försäkringsmatematiker säkerställer att ansvarsskulden är rätt i bolagets system, bokslut och i beräkningen av solvensgränsen. Mitt under året bedöms ansvarsskulden i enheten för ekonomi och övervakning av placeringsrisker, och dess riktighet säkerställs med arbetsanvisningar, avstämningsrutiner och genom ett nära samarbete med aktuariefunktionen och den ansvariga försäkringsmatematikern. I bokslutet är förändringsprocenten för den försäkrade ArPL-lönesumman en uppskattning som grundar sig på Areks plock ur försäkringsbeståndet samt på aktuariefunktionens analyser. Förändringen i lönesumman under året har bedömts utifrån Pensionsskyddscentralens prognoser och bolagets egna analyser. Uppskattningen av lönesumman inverkar på premieinkomsten inom ArPL-försäkringen och ansvarsskulden, men den har just inte någon inverkan på bolagets totalresultat. Den exakta ansvarsskulden räknas varje år efter att årsavräkningarna färdigställts.

Värdet på placeringarna i bokslutet fastställs på det sätt som anges i principerna för upprättandet av bokslutet. Beträffande onoterade aktier, kapitalfonder, fastighetsfonder och fastigheter säkerställer enheten för ekonomi och övervakning av placeringsrisker att

marknadsvärdena är prissatta enligt avtalade principer. För att säkerställa riktigheten av placeringsystemets marknadsvärden och kreditklasser tillämpar enheten för ekonomi och övervakning av placeringsrisker en regelbunden avstämningsrutin. Fastställandet av marknadsvärdena sker med ett tidsmässigt dröjsmål, men dess inverkan har varit liten.

I bolagets affärsbokföring görs periodiseringar som hänför sig till räkenskapsperioden och uppgifterna i huvudbokföringen avstäms i delbokföringens system. Under räkenskapsåret görs avstämningsrutiner mellan olika källsystem och datalager, arbetsbeskrivningar, processbeskrivningar, en god yrkeskompetens samt genom ett nära samarbete och informationsutbyte mellan enheten för ekonomi och övervakningen av placeringsrisker och placeringsenheten.

Operativa risker som hänför sig till den ekonomiska rapporteringen, övervakningen av placeringsrisker, bokföringen och betalningsrörelsen kartläggs varje halvår på riskkartläggningsmöten som koordineras av enheten för oberoende riskövervakning och business control. De identifierade riskernas betydelse och sannolikhet utvärderas i fråga om varje enskild risk och för varje risk upprättas en riskhanteringsplan och deras realisering följs upp. Risker som varit nära att realiseras eller som realiserats i rapporterings- och övervakningsprocessen samt i bokföringen och betalningstrafiken rapporteras som en avvikande compliance-risk eller operativ risk. Enheten för oberoende riskövervakning och business control koordinerar därtill varje år uppdateringarna i kontinuitetsplanen för enheten för ekonomi och övervakning av placeringsrisker.

9. Revisorer och arvoden

Elos ordinarie bolagsstämma 2016 valde CGR-sammanslutningen Ernst & Young till bolagets revisor. Som bolagets huvudansvariga revisor fungerar CGR Ulla Nykky.

Ulla Nykky har varit Elos huvudansvariga revisor fr.o.m. den 23 april 2014.

Elo betalade sin revisionssammanslutning 181 400 euro i arvode för revision och 115 385 euro för andra tjänster som inte anslöt sig till revisionen år 2016.